

Abyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirtakastjóri: Krístan Dahl
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov

Bláblók: Randi Jacobsen - Dagny
Joensen - Tórtinn Smith -
Hilmar Jan Hansen -
Justinus Eldesgaard

Útgevur: P/I Sosialurinn
Útseting: P/I Sosialurinn
Prent: P/I Pressan 1981

Bústaður: Argjavegl 26
Argjum
Telefon: 11820

Postadr.: Postsmoga 76
110 Tórshavn
Telefax: 14720

Bróðurhond

TEIR klóku hava stundum sum mát fyri hvussu »mentað« ella framkomin ein tjóð er, eitt nú tal av »lista- og mentunarfólki«, kanska mentunarstovnum við, sammett eftir fólkatali í mun til aðrar tjóðir. Alt gott um tað og í so máta halda summi, at vit ikki eru so stórir eftirbátur.

ONNUR, sum ivaleyst duga eins væl at meta um slíkt, halda, at til ber ikki hjá nøkrum fólki at hóreiggja sær av mentan sum so, hevur hon ikki staðið sínar álvars-ligu royndir - kanska yvirivað óblettað bæði náttúruvanlukkur, hungur og hall og annan menniskj-ansligan undirgang.

HELST er tað nakað um hetta

seinasta, og í so máta hava vit froyingar, sum hava verið spardir so ómetaliga nógv í mun til mangt annað fólk, helst ikki so nógv at reypa av, bert ti vit enn duga at lesa, skriva og kanska okkurt gamalsligt uttanat.

OKKURT slag av mentan hava vit tó so ella so, men ásannast má heldur fyrr enn seinni, at hon ikki hevur borið tann ávøkst fyri fólk og land, sum hon skuldi, var hon full-dygg.

SUM einar av heimsins størstu skuldarreyvum sum tjóð hava vit góðtikið, at einstaklingar og ávisir seráhugabólkar hava hóreiggjað sær peningaliga sum teimum lysti, okkum øllum til størstu skomm og óluku og undir trýsti frá hesum somu góðtikið, at okkara felags landskassi tók um endan.

MEN ólukkan er nú veruleiki og livast má við henni í mong, mong ár framyvir og eftir er bert at vóna, at tað, vit ikki vóru »mentað« at fyrbyrgja, ikki eisini skal fyrbyrgja einari toluligari framtíð fyri okkum øll, ið framvegis ynskja okkara litla landi eina signingarrika framtíð.

VIT kunnu t.d. byrja við at vísa okkum frá teirri »betri síðuni«, eitt nú tá um sambandið við Danmørkina ræður - lata vera við at fara upp at garta sum óðir í høvðinum yvir ta andarúm, sera gávumilda hjálpar-hondin úr Danmørkini veitti okkum í gjár, men heldur í takklæti minnast teimum henda dugna í t endur-reisingarviðirki, sum av álvara nú staðni kann farast undir.

GLOYMA vit tað, og kanska eisini at dugna teimum, um møguleiki nakrantíð skuldi verið fyri tí, hava

vit avgjørt ikki verið nóg væl »ment« til at hava slíkan stuðul uppibornan.

»JEG alene vide« dugir ikki longur, hvørki í heimligum ella heimspolitiskum høpi. Enn minni, at tað altíð eru hini, sum skuldina hava. Betri og meira mentað er at trároyta spurningarnar um, hvat onnur halda og hví og um hví tey sum fólk duga so mangt betri enn vit.

TÁSTANI er nokur verulig meining í nakrari endurreisn hjá okkum sjálvum. Verður hon ikki alsamt spyrjandi og leitandi og við avgjørt størsta fyriliti fyri øllum samfelagsligum fyrbrigdum, stórum sum smáum, »høgum sum lágum« - verður landaskommin vis einaferð afturat.

Viðmerking til alment skriv frá Svend Åge Ellefsen, løgtingsmanni, til Felagskommununa í Vágum

Tann avgerð, sum kommunnar í Vágum tóku í hálvtrýssunum um at samstarva, hevur verið av avgerandi týdningi fyri ta menning, sum er hend í Vágum hesi árin.

Tað at standa saman er ein styrki í sjálvum sær, bæði lokalt og ikki minst úteftir, tá tað í einstøkum førum er neyðugt at gera vart við seg í málum, sum viðvíkja Vágum.

Tí var tað ikki meira enn natúrligt, at Felagskommunan í Vágum gjørdi vart við seg, nú broyttar fyrirtreytir høvdu við sær, at tann peningur, ið varð avsettur í sambandi við Gásadalsholið, varð játtaður til onnur øki í Vágum eins og aðrastaðni í landinum. Men í tí sambandinum skuldi tað als ikki verið neyðugt hjá løgtingsmanninum Svend Åge Ellefsen at fara út í fjölmiðlarnar fyri at fáa Felagskommununa á fund um nevnda mál.

Og at heita á Felagskommununa í einum almennum skrivi, um at gera eina fundarsamtýkt, har niðurstøðan skuldi vera »at øll bygðaráðini í Vágum skuldu prioritera vega- og bergholsarbeiði til Gásadalsholið fremst av teimum ætlanum, ið annars fyriliggja í

oynni«, er ein beinleiðis provokation. S. Å. E. veit væl, at hann við hesi áheitan fyrst og fremst setur bygðaráðini upp ímóti hvørjum øðrum.

Hyggja vit so aftur um politiska leikpallin og kanna eftir hvønn leiklut fólka-flokkurin hevur havt í hesum máli, so eiga hesi viðurskifti ikki at fara ótalað aftur við borðinum.

Fyri 32 árum síðani varð fyrsti spakin settur í Úti á Trøð, til tað sum skuldi verða byrjanin til ta so nógv umrøddu vegagerð til Gásadalsholið. Hetta í sjálvum sær sigur alt, samstundis sum tað er ein greið ásanann av, at neyvan nokur fløga í nýggjari politiskari søgu hevur verið so misnýtt av just teimum, sum nú lást at verja borg.

Tí er tað nakar, sum hevur ábyrgð av at tað ikki hevur verið koyrandi til Gásadalsholið tey seinastu 10-15 árin, so er tað just fólkaflokkurin.

Í túsarskeiðnum frá 1975-85 hevði flokkur ta serstøðu, at hann í samfull átta ár hevði landsstýrismannin í samferðslumálum á landi. Harafturat hevði Vága valdømi frá 1981-85 fleiri tungvektarar, væl at merkja politiskar, í tí samgonguni. Henda samgonga hevði

løgmann, sum var ættaður úr Vágum, eins og báðir løgtingsmennir úr Vágum søtu sum formenn í sera týðandi nevndum. Annar var formaður í fíggjar-nevndini, meðan S. Å. E. sat sum formaður í samferðslunevndini. At fólka-flokkurin eisini hevði landsstýrismannin í samferðslumálum sigur okkum, at sjáldan ella ongantíð fyrr hevur eitt valdømi havt so góðar møguleikar sum Vága valdømi hesi árin.

Og var nakar sum helst politiskur vilji til staðar hesi árin, so var koyrandi til Gásadalsholið áðrenn valseiðið var úti.

Gásadalsholið var næst á skránni aftan á Trøllanesbergholið. Tað, sum tá hendi var, at arbeiddi til Trøllanesar varð steðgað, men istaðin fyri at flyta útgerðina vestur í Vágur, varð farið undir at bora leirvíks-bergholið.

Aftan á varð so borið-gerðin flutt norður aftur og kom hetta at gerað tað, at Trøllanesbergholið kom at gera tað dýrari, sum Gásadalsholið var mett at kosta.

Var ein rúmlig játan sett av fyrsta árið í valseiðnum 81-85, soleiðis at ein brúkligur vegur (ikki ein auto-

strada) varð gjørdur til at flyta bonutgerina til inn-takið, so var ikki neyðugt at áleggja Felagskommununi nakað í hesum døgum.

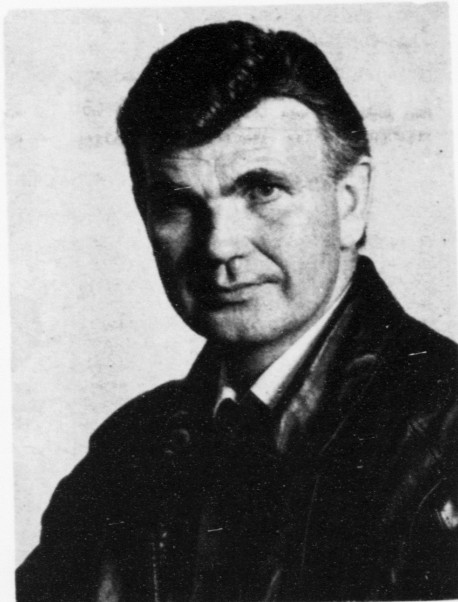
Men er tað ikki soleiðis, at mótvægis øllum øðrum í-løgum, ið eru framdar, so hevur gongdin við vega-gerðini í sambandi við Gásadalsholið verið eitt fyrbrigdi, ið als ikki samsvarar við tað, sum vanliga eigur at fara fram.

Hetta eiga fyrst og fremst teir politikarar, sum hava umboðað Vágarnar, á-byrgdina av. Og tað kann ikki forsvarast, at aftan á 32 ár, so er vegurin framvegis ikki liðugur.

Men aðalmálið hesi nógvu árin tykist hava verið, at játanin til ta nógv umrøddu vegagerð skuldi vera so mikið litil á hvørjum ári, at einki veruligt kom burt-úrur. Harafturat hevur játanin enná kanska ikki verið nýtt til fulnar hesi nógvu árin.

Eitt mugu vit slá fast, at tann mátin, ið S. Å. E. sum landsstýrismaður bar seg fram upp á í sjónvarpinum, aftan á at danska stjórnin hevði kravt at allar nýflögur skuldu steðgað, var sera ó-heppin.

Tí hervið framprovokeraði hann ta støðu, sum vit

eru í dag. Hevði hann kent sær hógv og latið vera við at fara út í fjölmiðlarnar, so hevði støðan ivaleyst verið ein onnur.

Í sambandi við ta játan, sum landsverkfrøðingurin hevur fingið, upp á 3 mill. kr., so er tað fyrst og fremst ein spurningur ímillum L.V. og Sørvágs bygðaráð, hvussu hesin peningur verður nýttur.

Persónliga vildi eg mett, at frægasta loysnin hevði verið at byrjað hetta arbeiddi niðri í bygðini. Tí tað er eingin loyna, at tunga ferðslan oman ígjøgnum bygðina og ikki minst fram við skúlanum, hevur verið ein sonn deyðsfella og tað

má sigast vera eitt stórt undur, at ikki fleiri álvars-ligar vanlukkur hava staðist av hesum.

Í tí sambandinum hava skiftandi bygðaráð havt ætlanir at umleggja ferðsluna, soleiðis at tunga ferðslan varð til minst bága fyri skúlabørn og bygðina sum heild.

Afturat vanligum tímaløntum arbeiddi hevði henda loysnin skapt fyrirtreytir fyri at fingið handverkarum í oygni eina munagóða úrtøku, samstundis sum ferðsluviðurskiftini í bygðini gjørdust tryggari.

Frank Davidsen,
løgtingsmaður